

SHANTI-maart 2019 nummer 3, Erkenningsnr. P 908078

BELGISCHE THEOSOFISCHE VERENIGING

Hoofdzetel: Geuzenplein 8 te 1000 BRUSSEL

TAK VREDE GENT

Maandelijkse nieuwsbrief voor levensvernieuwing en algemene broederschap door vergelijkende studie van wijsbegeerte, godsdiensten, wetenschap en esoterie.

UITGEVER: Marcel Eeckman, Sisalstraat 1, 9000 Gent. **Email:** marcel.eeckman@telenet.be

KANTOOR VAN AFGIFTE: 9030 Gent-Mariakerke.

De doelstellingen van de Theosofische Vereniging zijn:

- Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur
- Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdiensten, wijsbegeerten en wetenschappen
- Het onderzoeken van de onverklaarbare wetten die in de natuur besloten liggen en van de vermogens die in de mens sluimeren

De vereniging is niet-sektarisch en bestaat uit zoekers naar inzicht. Haar eenheid berust niet op een gezamenlijk beleden geloof of wereldbeschouwing maar op een gezamenlijk streven naar waarheid.

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelfrealisatie en de eenheid van alle leven.

Activiteiten deze maand

Studieavonden iedere maandag (behalve de 5de) van 19.30u tot 21.30u in het Kollekasteel te 9030 Gent-Mariakerke, Groenestaakstraat 66-68. Deelname is gratis en volledig vrijblijvend.

Meer info op www.theosofiegent.be en www.ts-belgium.be

Maandagen maart 2019	
04/03	Cursus Theosofie: Het causale plan en het causale lichaam
11/03	Over de Pitri's en de evolutie.
18/03	Lezing: De Precessiecyclus. Deze cyclus bepaald de klimaatverandering!!
25/03	Boekbespreking: Het goddelijk plan. Deel 1 Barborka

In dit nummer

Ankers in een veranderende wereld. Sabine	
Van Osta	2
Het verval van idealen - H.p. Blavatsky	7

Bescherming persoonsgegevens: de persoonlijke gegevens die door u worden meegedeeld, zijn bestemd voor de ledenadministratie van de Belgische theosofische vereniging vzw. Zij kunnen ook aangewend worden om u op de hoogte te brengen van de activiteiten en publicaties van onze vereniging. Alle info, over de Belgische wet bescherming van de persoonlijke levenssfeer van 8 december 1992 en de AVG (algemene verordening gegevensbescherming) Eu, te bekomen via email: info@ts-belgium.be

Ankers in een veranderende wereld.

Sabine Van Osta

Sabine van Osta is voorzitter van de Belgische afdeling van de Theosofische Vereniging. In deze lezing tijdens de Internationale Conventie in Adyar in december 2014, verwijst Sabine impliciet naar De Gulden Treden van H.P. Blavatsky: een open geest, een scherp verstandsvermogen en vooral een zuiver hart.

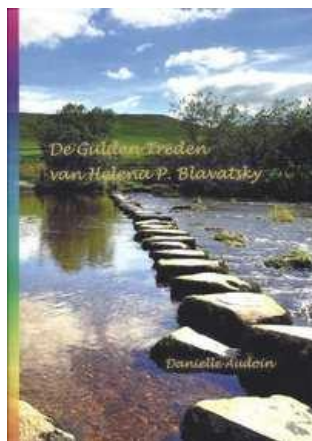
Een veranderende wereld.

We kijken om ons heen in de wereld van vandaag en trachten waar te nemen en te voelen op zoveel mogelijk bestaansgebieden als ons gegeven is, te zien en te voelen, dus met inbegrip van de etherische wereld en de emotionele en mentale werelden. Die zijn namelijk allemaal constant aanwezig, in een voortdurende interactie met elkaar, een gigantische smeltkroes van oorzaken en hun gevolgen.

In deze gigantische kolk van trillingen lijkt het brandpunt van onze aandacht te verschuiven van het fysieke bestaansgebied naar het emotionele en mentale gebied. Waarom kunnen we dit stellen? Een theosofisch georiënteerd publiek is wellicht niet geneigd om statistieken te raadplegen, want uiteindelijk 'Wat zeggen cijfers?'. Inderdaad zijn cijfers alleen ook niet het evangelie, maar omdat statistieken op zich wel een bepaalde informatieve functie vervullen, laten we ze daartoe de kans bieden. Er zijn namelijk twee numerieke gegevens die ons tot de bovengenoemde bewering over de verschuiving van ons aandachtspunt van het fysieke naar het emotionele en mentale kunnen brengen.

Een eerste gegeven werd door onze internationale president onder de aandacht gebracht in zijn artikel Theosophy and the Crowding World (Theosofie in een dichtbevolkte wereld), gepubliceerd in The Theosophist van oktober 2013.

In dat artikel konden we lezen dat sinds 2007 of 2008 de stedelijke bevolking groter is dan de

plattelandsbevolking. Er leven dus nu meer mensen in steden dan op het platteland. Deze statistiek werd bekend gemaakt door de Verenigde Naties. Naast de vele negatieve implicaties die vastzitten aan dit gegeven, onder andere ten aanzien van het ecosysteem van de aarde en bijvoorbeeld voor zowel de lokale als de wereldeconomie, zitten in deze situatie ook interessante mogelijkheden verborgen.

Dit heeft Tim Boyd eveneens aangegeven in zijn artikel: zij die hun bewustzijn voelen toenemen, voelen niet alleen de aard van de gedachtestromen aan, maar ook de mogelijkheden om deze aard te wijzigen. In dit laatste element is nu juist het interessante element gelegen, in het bijzonder in omgevingen waar de intensiteit van de gedachtestromen zo hoog is als in gebieden met een zeer hoge bevolkingsdichtheid.

Ankers in een veranderende wereld.

Wij zijn echter niet de enigen die deze nieuwe mogelijkheden in de gaten hebben. Er is inmiddels een heel leger mensen actief – in posities met autoriteit van allerlei slag, instituten of, erger nog, in commerciële en zelfs criminele organisaties – die, zelfs zonder een al te zeer verhoogd bewustzijn, het potentieel van de gigantische oceaan aan informatie, emoties en gedachten die aanwezig zijn in de steden van vandaag, instinctief aanvoelen.

Inmiddels werd door deze mensen een heuse wetenschap ontwikkeld die nauwgezet onze

gedrag patronen onderzoekt en in kaart brengt, in het bijzonder die gedrag patronen die voor hen het meest interessant zijn, lees: die gedragingen waaruit munt kan worden geslagen. Meer nog, ons gedrag wordt bestudeerd zonder dat de meesten van ons er erg in hebben, ja zelfs met onze volle doch onwetende medewerking. De sleutelwoorden hier zijn internet, sociale media en alle vormen van elektronische interacties waardoor een groot gedeelte van ons dagelijks leven wordt gekanaliseerd.

Om een idee te geven:

Volgens Internet World Stats van eind 2014 wordt geschat dat drie van de zeven miljard mensen op de planeet op een of andere manier gebruik maakt van het internet. Internetgebruik ligt het hoogst in de westerse wereld (88% in de VS en 52% in Latijns-Amerika). Het internetgebruik is het laagst in het Midden-Oosten, Azië en Afrika.

Internet World Stats is een internationale website met up-to-date internetgebruik, bevolkingsstatistieken, sociale media statistieken en internetmarktonderzoeksgegevens voor meer dan 243 individuele landen en regio's in de wereld.

De toename in internetgebruik is het hoogst in Azië en het laagst in het Midden-Oosten. Sociale netwerken worden het meest gebruikt door mensen tussen de achttien en negenentwintig jaar, en het minst door mensen tussen vijftig en vierenzestig jaar oud, maar deze laatste gebruikersgroep schijnt wel de snelst groeiende te zijn. Zelfs de helft van de internetgebruikers die ouder zijn dan vijfenzeventig jaar maakt gebruik van socialenetwerksites.

Geen wonder dat maar liefst 93% van de marktonderzoekers, die bestudeerders van menselijke gedrag patronen op het internet, sociale netwerken inzetten als een van de fundamentele hulpmiddelen in hun werk of hun bedrijfsactiviteit. Anders verwoord: als we de mensheid kunnen vergelijken met een citroen, dan wordt deze uitgeknepen op Facebook en Twitter. Dit tweede feit leek ons de moeite waard om te vermelden, vooral ter ondersteuning van de bewering dat het zwaartepunt van de aandacht

aan het verschuiven is van het fysieke domein naar het emotionele en het mentale.

Ons denkvermogen, en meer nog het denkvermogen van jonge mensen, wordt voortdurend gevormd door deze rechtstreekse informatie-uitwisselingen die mogelijk zijn door allerlei nieuwe communicatiemiddelen en, zeker niet te vergeten, via alle vormen van online- en elektronische spelletjes.

Waar toe leiden deze nieuwe, mentale ontwikkelingslijnen? Hoe worden de emotionele en mentale dragers van de komende generaties door deze directe vormen van interactie beïnvloed, in de wetenschap dat deze maar al te vaak omgekeerde ethiek, grof gedrag en taalgebruik, en geweld centraal plaatsen? Zelfs voor internet in het algemeen: wat is het gevolg van het ongebreideld ter beschikking stellen van alle informatie, zelfs zonder de ontvangers van die informatie degelijk voor te bereiden over hoe men met die informatie moet omgaan? Inderdaad, dit zijn vragen om ernstig over na te denken. 116

Een helder denkvermogen

Extremisme en fanatisme zijn slechts mogelijk in een maatschappij die, zowel intern als extern, van een vrije en evenwichtige stroom van informatie is afgesneden. Haat en strijd ontstaan vaak wanneer de rol van emoties in onze levens verkeerd wordt begrepen. Verwarring en allerlei vormen van af gescheidenheid kunnen alleen blijven bestaan wanneer zij die helderheid kunnen brengen blijven zwijgen, onvoldoende van zich laten horen of er niet in slagen om door te dringen tot het grote publiek.

Helderheid van geest is van kapitaalbelang, zoals weergegeven op zo'n eenvoudige doch briljante wijze in het volgende Chinese gezegde: Helderheid in de ziel geeft schoonheid in de mens. Schoonheid in de mens geeft harmonie/evenwicht in het huis. Harmonie in het huis geeft orde in de natie. Orde in de natie geeft vrede in de wereld. Ondanks het hele verhaal rond internet en sociale netwerken, kan vrede in de wereld slechts een aanvang nemen met een heldere geest.

Als we dan opnieuw rondkijken in de wereld van vandaag, dan is het schrijnend duidelijk dat er enerzijds een behoorlijk tekort is aan helderheid van geest, en dat er anderzijds een hele strijd aan de gang is voor diezelfde helderheid van geest. Wanneer men mensen kan doen vergeten dat zijzelf in de eerste plaats de aanstuurders zijn van hun eigen denkwereld en gedrag, wanneer men mensen zover krijgt dat zij zich zonder enige terughoudendheid openstellen aan het eerdergenoemde gedragsonderzoek door marketeers, dan ontwikkelen de dingen zich duidelijk in een onevenwichtige richting.

Pas als individuen hun mentale leven en gedrag opnieuw opeisen en internet en sociale netwerken zien voor wat zij werkelijk zijn – goede hulpmiddelen voor contacten, communicatie en opbouwende zelfcultuur mits ingezet met de nodige voorzichtigheid en omzichtigheid – pas dan kan het huidige machtsspel tot een einde komen.

Een helder inzicht in dit mechanisme is uiteindelijk een kwestie van onderscheidingsvermogen en wijsheid. De weg naar een dergelijk helder inzicht is de reden van bestaan van iedere wijsheid traditie of religie die op aarde heeft bestaan en nog steeds op onze planeet bestaat.

Wij herinneren ons de sterke boodschap van Krishnamurti die ons leerde ons eigen innerlijk leven voor onszelf op te eisen, om tijdig de grens te trekken en 'Big Brother' te weerhouden om die zones in ons wezen binnen te dringen waar hij helemaal niets te zoeken heeft, zeker niet om voordeel te halen uit onze gedragspatronen, voor welke reden dan ook, politiek, commercieel, wetenschappelijk, medisch, enzovoort

Zo kijken we dan met een heldere geest naar de werkelijke uitdagingen van de wereld van vandaag. Om er een paar te noemen: de enorme economische onevenwichtigheid in de wereld, ongeletterdheid, gebrek aan onderwijs wat vaak is gekoppeld aan kinderarbeid, gebrek aan elementaire medische zorg of veilig drinkwater,

de constante angst en gevoelens van onveiligheid die voortdurend worden gevoed, enzovoort.

We zouden onszelf vragen kunnen stellen als: hoe kunnen we de nieuwe hulpmiddelen van deze tijd nuttiger inzetten in het succesvol tegemoet treden van deze uitdagingen? Hoe kunnen de nieuwe hulpmiddelen ons helpen om de gedachtestromen in nieuwe, opbouwende denkrichtingen om te buigen? Hoe groot het positieve potentieel ook moge zijn, wanneer we niet voortdurend doorgaan met het voorbereiden en bewerkstelligen van doorbraken op het vlak van leven volgens gezonde principes, dan zal een dergelijke doorbraak alsnog worden geënceneerd door dat spel van universele aard, karma genoemd, dat de menselijke gedragingen alsnog in bepaalde richtingen zal doen ombuigen.

Zoals Helena Blavatsky zei:

'Heb geen angst voor uw problemen. Wens niet in andere omstandigheden te vertoeven dan u op dit ogenblik doet. Want, als u het beste hebt weten te maken van een ongunstige omstandigheid, dan wordt deze laatste een opstap tot een geweldige kans of mogelijkheid.'

Bovendien is het een occulte wet dat geen mens kan uitstijgen boven zijn individuele tekortkomingen zonder het geheel waarvan hij deel uitmaakt te verheffen, al was het maar een beetje. Op eenzelfde wijze kan niemand een zonde begaan, noch de gevolgen van deze zonde in zijn eentje ondergaan. In werkelijkheid bestaat iets als 'af gescheidenheid' niet en datgene wat het dichtst bij een zelfzuchtige staat in de buurt kan komen, toegestaan door de wetten van het leven zelf, is gelegen in de intentie of de beweegreden.

Dit zal inderdaad een van de grote lessen zijn die de wereldgemeenschap bezig is te leren, de jongere generaties als eersten in de rij. Niemand van ons staat immers alleen in dit avontuur, wij zijn allen verbonden in gebieden boven dat internet, op manieren die nog steeds bij velen onbekend zijn. Dit heeft alles te maken met de grondlaag van het menselijk wezen, die meteen

ook een van de pijlers is waarop manifestatie zelf is gebaseerd.

Een zuiver hart

De uiteindelijke kern en aard van het menselijk wezen werd ons steeds voorgehouden door alle grote leraren van de mensheid en dezelfde idee wordt nog steeds herhaald, onder andere door een van de grote nog in leven zijnde leraren van onze tijd, Zijne Heiligheid de Dalai Lama, 'een professioneel lacher' zoals hij zichzelf noemt in zijn autobiografie getiteld Mijn spirituele reis. Dit is wat hij zei tijdens zijn toespraak waarmee hij de Nobelprijs voor de Vrede ontving in december 1989: Ongeacht uit welk werelddeel we ook komen, wij zijn allen fundamenteel dezelfde menselijke wezens. Wij zijn allen op zoek naar geluk en willen lijden vermijden.

We hebben allen essentieel dezelfde behoeften en gelijkaardige problemen. Als menselijke wezens willen we allen vrij zijn en over het recht beschikken om het lot van onszelf en van ons volk te bepalen. Dit is deel van de menselijke natuur. Hij zegt iets verderop: De problemen waarmee we ons vandaag geconfronteerd zien, werden gecreëerd door mensen, of het nu gaat om gewelddadige conflicten, vernietiging van het milieu, armoede of honger. Deze problemen kunnen oplost worden

Dankzij menselijke inspanningen, door in te zien dat wij broeders en zusters zijn, en door het ontwikkelen van deze zin voor broederschap. We dienen een universele verantwoordelijkheid richting, tegenover, naar elkaar te cultiveren en deze verantwoordelijkheid uit te breiden tot op het niveau van de planeet die we met elkaar moeten delen. Inderdaad, er is slechts één planeet om ons te dienen in die ene opdracht die we eveneens allen in ons hart dragen: gelukkig zijn en dit geluk delen met hen die we liefhebben.

Het is de zoektocht naar onze goddelijke kern, onze innerlijke natuur, terug naar gelukzaligheid.

Het klinkt wellicht ongelofelijk, maar deze zoektocht vormt de grondlijn van al wat in de wereld gebeurt: alle hebzucht, het buitensporig verzamelen van geld en macht, het teren op pieken van passie en lust, ongeacht tot wat voor lijden dit soms aanleiding geeft.

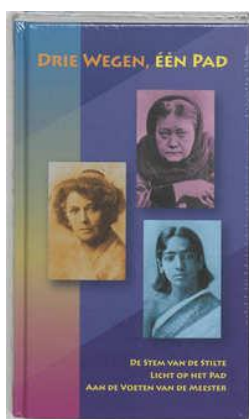
Stuk voor stuk zijn het bewegingen die ons uiteindelijk vervreemden van onze innerlijke natuur, eerder dan ons er dichterbij te brengen, vooral wanneer we deze doeleinden hoofdzakelijk voor onszelf nastreven of voor die kleine groep of gemeenschap waartoe we behoren. De huidige toestand van onze planeet en haar bewoners is, tot op grote hoogte, het resultaat van onze eigen handelingen, gedachten en gevoelens. De enige manier om dingen in een andere richting te doen evolueren, bestaat eruit dat we daadwerkelijk en efficiënt onze verantwoordelijkheid nemen.

Enkele sterke personen op het juiste moment en op de juiste plaats kunnen een dergelijk proces op gang brengen en houden, om zo de boodschap over te dragen aan volgende generaties. Uiteindelijk zal het aan ieder van ons zijn om ook ons steentje bij te dragen, naar ons beste vermogen.

Hetzelfde internet dat al eerder werd aangehaald kan dus even goed een erg waardevol, helend en efficiënt instrument zijn en een bondgenoot om juist die veranderingen op gang te brengen die de planeet werkelijk nodig heeft, mits we dit instrument op een verantwoorde wijze voor dat doel benutten.

Deze oproep tot verantwoord handelen, brengt ons de tijdloze wijsheid in herinnering zoals die te vinden is in 'De Idylle van de Witte Lotus' van Mabel Collins (citaat uit: Drie Wegen, Eén Pad pagina 171), nog een klassieker uit de theosofische literatuur: Er zijn drie waarheden die absoluut zijn, en niet verloren kunnen gaan, maar die toch verzwegen kunnen blijven bij gebrek aan spraakvermogen.

1. De ziel van de mens is onsterfelijk en haar toekomst is de toekomst van iets, waarvan de groei en de glans grenzeloos is.

2. Het beginsel dat leven schenkt verblijft in ons, en boven ons, is onsterfelijk en eeuwig weldadig, wordt niet gehoord of gezien of geroken, maar wordt waargenomen door de mens die werkelijk het vermogen tot waarneming verwerft.

3. Wij zijn ieder afzonderlijk onze eigen absolute wetgever, de schenker van glorie of ellende aan onszelf; de beslisser over ons leven, onze beloning, onze straf.

Verbonden blijven met de ankers in de wereld van vandaag wanneer alle voorwaarden op alle bestaansgebieden zijn vervuld, dan is alles mogelijk. Wanneer u dit leest, dan is de meest waarschijnlijke en logische vraag die bij u opkomt: 'Wat zijn dan de juiste voorwaarden?'.

Dit is nu juist de hele kwestie. Dit is al de hele tijd de kwestie, en dat zal ook gedurende de geschiedenis van de planeet en de mensheid de kwestie blijven. De juiste voorwaarden kunnen in zo goed als alles gelegen zijn, op elk denkbaar moment, zowel de voorstelbare als de onvoorstelbare mogelijkheden. Het gaat om die precieze combinatie van elementen die perfect aansluit op die specifieke spelers en elementen in een gegeven situatie.

Het gaat om de juiste sleutel op dat specifieke slot dat moet worden geopend. Zo is het ook met zaken als zelfrealisatie, vrede op aarde, menswaardige leefomstandigheden voor allen, en de oplossing van vele problemen die de mensheid van vandaag vaak akelig en recht in de ogen staren.

Bovendien is het zeer waarschijnlijk dat, waar we ook zoeken naar die sleutel of sleutels, de kans het grootst is dat we deze vinden in ons eigen binnenste. We zouden ze kunnen omschrijven als een heldere geest om al onze uitdagingen tegemoet te treden, en een zuiver hart als de bewaker van onze vaste overtuiging dat we het beter kunnen doen voor al wat leeft op onze planeet.

Ons vermogen om ons hoofd helder te houden en ons hart zuiver, maakt deel uit van onze goddelijke erfenis en het zal altijd deel van die bijzondere erfenis blijven. Dit is wat theosofie ons leert, en theosofie heeft wel dit voordeel: zij accepteert en poneert dit feit, ongeacht de achtergrond van het individu of de levensvorm, ongeacht onze mening, die mentale ornamenten van onze persoonlijkheid.

Geen treffender illustratie van dit vermogen als die we vinden in de hedendaagse komedie 'Bruce Almighty' met Morgan Freeman en Jim Carrey in de hoofdrollen. Omdat de dingen niet zo vlotjes verliepen in zijn leven, beklagde Bruce zich serieus over God, en stelde hij luidkeels dat God maar belabberd werk leverde. Op zeker moment inviteert God Bruce bij hem thuis in zijn zeven verdiepingen tellend gebouw, om hem zijn baan, God zijn, over te dragen.

De daaropvolgende week amuseert Bruce zich met zijn nieuwverworven krachten en besteedt hij vrijwel al zijn tijd met het voor elkaar krijgen van zijn eigen zaakjes, vooral om zichzelf beter te voelen. Zo baant hij een paadje door het bord soep dat hij voor de lunch had besteld, waarmee hij in het klein het verhaal van Mozes en de Dode Zee naspeelt.

Later, in de hemel, verwijst God naar deze scène wanneer hij tegen Bruce zegt: Je soep in tweeën delen is geen mirakel, Bruce, dat is slechts een magisch trucje. Een alleenstaande moeder die twee banen heeft en nog tijd vindt om haar kind naar de voetbaltraining te brengen, dát is een mirakel. Een tiener die 'nee' zegt tegen drugs en 'ja' tegen een opleiding, dát is een mirakel. Mensen willen dat ik alles voor hen doe, maar wat ze niet beseffen is dat zij zelf de kracht hebben om alles te doen. Je wilt een mirakel zien, Bruce?

Wees zelf het mirakel.

Het verval van idealen

H.P Blavatsky

In een wereld van illusie waarin de wet van evolutie werkzaam is, kan niets natuurlijker zijn dan dat de idealen van de Mens, als onderdeel van het totaal, of van de mensheid, voortdurend in beweging zijn. Als onderdeel van de Natuur rondom hem, die veelvormige, steeds veranderende Natuur, waarvan ieder deeltje onophoudelijk getransformeerd wordt, terwijl het harmonieuze lichaam als één geheel steeds hetzelfde blijft, zo verandert de mens ook voortdurend net als deze deeltjes, fysiek, intellectueel, moreel en spiritueel.

Soms is hij op het toppunt van de ontwikkelingscyclus; soms op het dieptepunt. En terwijl hij beurtelings stijgt en daalt en zijn morele aard in reactie daarop uitzet of samentrekt, zo zal zijn morele code soms de edelste altruïstische en ambitieuze idealen belichamen.

Terwijl aan de andere kant het heersende bewustzijn slechts de weerspiegeling zal zijn van zelfzucht, wreedheid en trouweloosheid. Maar dit is alleen maar zo op het externe, illusoire gebied. In hun innerlijke of liever essentiële constitutie zijn de natuur en de mens EEN, evenals hun essentie identiek is.

Alles groeit en ontwikkelt en streeft naar volmaking op de eerste gebieden van het uiterlijk bestaan, of is zoals goed geformuleerd werd door een filosoof, **'altijd in wording'**; maar op het uiteindelijke gebied van de spirituele essentie is alles en blijft daardoor onveranderlijk.

Naar dit eeuwige ZIJN wordt alles en iedereen langzamerhand bijna onmerkbaar aangetrokken. Maar zo zeker zoals het universum van sterren en werelden zich bewegen naar een mysterieus punt dat bekend is, maar nog geen naam heeft

gekreken van de astronomie en dat door de occultisten de Centrale Spirituele Zon wordt genoemd.

Tot nu toe werd in bijna ieder historisch tijdperk opgemerkt dat zich een breed interval, bijna een kloof, bevond tussen praktische en ideale perfectie. Toch zijn van tijd tot tijd bepaalde grote karakters op aarde verschenen die de mensheid leerden om verder te kijken dan de sluier van illusie, leerde de mens dat de kloof niet onoverbrugbaar was; dat het de taak is van de mensheid om door zijn hogere en spirituelere rassen de grote kloof steeds meer te dichten bij iedere komende cyclus; want ieder mens, als een eenheid, heeft de mogelijkheid om zijn bijdrage te leveren tot het dichten ervan.

Er zijn zelfs mensen, die, niettegenstaande de huidige chaotische toestand van de morele wereld en het droevige verval van de mooiste menselijke idealen, nog steeds doorgaan met geloven in en doceren dat de nu ideale menselijke volmaking geen droom is, maar een wet met een goddelijk karakter; en dat, ook al moest de mensheid zelfs miljoenen jaren wachten, zij dat toch eens zal bereiken en opnieuw een godenras zal worden.

Intussen vindt de periodieke stijging en daling van het menselijk karakter op de uiterlijke gebieden nu plaats, net als voorheen, en de gewone gemiddelde perceptie van de mens is te zwak om te zien dat beide processen telkens op een hoger plan plaatsvinden dan het vorige.

Maar daar zulke veranderingen niet altijd het werk van eeuwen zijn, want vaak worden extreme veranderingen teweeggebracht door zeer snel plaatsvindende krachten, bijvoorbeeld door oorlogen, speculaties, epidemieën, de vernietigende krachten van hongersnoden of

religieus fanatisme, daarom verbeelden de blinde massa's zich dat de mens altijd dezelfde was, is en zal zijn.

In de ogen van ons, mollen, lijkt de mens evenals onze aardbol schijnbaar stil te staan. En toch bewegen beide zich in ruimte en tijd met een even grote snelheid, de ene rondom zijn eigen as en de ander voorwaarts.

Bovendien, waar hij zich ook in zijn evolutie bevond vanaf de geboorte van zijn bewustzijn, was de mens in feite er en nog steeds het voertuig van een tweeledige geest in zichzelf, goed en kwaad. Zoals de tweelingzusters uit Victor Hugo's grote, postume gedicht 'God en het einde van Satan', 'het nakroost voortgekomen uit respectievelijk Licht en Duisternis' hebben de engel 'Vrijheid' en de engel 'Isis-Lilith' de mens uitgekozen als hun woning op aarde, en deze twee zijn in een eeuwige strijd gewikkeld binnenin hem.

De christelijke kerken vertellen de wereld dat 'De Mens in zonde is geboren', en Johannes voegt eraan toe 'in den beginne' zondigde satan. Hij was een zondaar vanaf dat begin. Zij die nog geloven in de fabel van de rib en de appel en in de rebelse engel 'Satan', geloven vanzelfsprekend in een persoonlijke Duivel, als een tegenstelling in een dualistische religie, tot een persoonlijke God.

Wij, Theosofen van de Oosterse school, geloven in geen van beide. Toch gaan we misschien nog verder dan de Bijbelse dode letter.

Want wij zeggen dat, terwijl er als extra kosmische Entiteiten god noch duivel bestaan, beiden toch bestaan. En we voegen eraan toe dat beide op aarde in de mens wonen, daar zij in werkelijkheid **de mens zelf zijn**, die als fysiek wezen de duivel, het ware voertuig van het kwaad is, en als een spirituele entiteit God, of het goede.

Vandaar dat men door tegen de mensheid te zeggen, 'U hebt de duivel', een even metafysische waarheid uit als wanneer men tegen alle mensen zegt, 'Weet gij niet dat God in U woont?' Beide beweringen zijn waar.

Maar wij zijn op het keerpunt van de grote sociale cyclus en het is het eerstgenoemde feit dat op het ogenblik de overhand heeft. Zoals echter, om een Paulinische tekst te parafraseren, 'er vele duivels zijn... en er toch maar één Satan is,' zo hebben wij een grote variëteit aan duivels die collectief de mensheid vormen; van zulke grandioze satanische karakters als afgeschilderd door Milton, Byron en door Victor Hugo, zijn er maar weinigen, als ze er al zijn. Daardoor, door deze middelmatigheid, vervallen de menselijke idealen en ze worden niet vervangen; een prozaïsch leven, even spiritueel dood als de novembermist in Londen, en even bezielde door ruw materialisme en ondeugden, waarbij de zeven doodzonden slechts een deel vormen, als die mist vol van dodelijke microben.

Nu vinden we nog maar zelden ambities naar het eeuwige ideaal in het menselijk hart, maar in plaats daarvan zien we hoe iedere gedachte neigt naar het ene centrale idee van onze eeuw, het grote 'IK ZELF' dat voor ieder het ene machtige centrum is waaromheen het hele universum zich moet wenden en keren.

Toen keizer Julianus, genaamd de Afvallige, daar hij geloofde in de grote idealen van zijn voorvaders, de Ingewijden, de menselijke antropomorfe vorm ervan niet wilde accepteren, voor de laatste keer zijn geliefde goden voor zich zag verschijnen, weende hij.

Helaas waren zij niet langer de heldere spirituele wezens die hij aanbeden had, maar de aftandse, bleke en versleten schimmen van de goden die hij zo bemind had. Mogelijkerwijs waren zij de profetische visioenen van de verdwijnende idealen van zijn tijd, evenals van onze eigen cyclus.

Deze 'Goden' worden nu door de Kerk als demonen beschouwd en zo genoemd; terwijl hij, die een poëtische blijvende liefde voor ze heeft behouden, direct bestempeld wordt tot een Antichrist en een moderne Satan.

Welnu, Satan is een rekbare term en niemand heeft ooit nog bij benadering een logische definitie gegeven van de symbolische betekenis

van de naam. De eerste die hem geantropomorfiseerd heeft was John Milton; hij is de ware vermeende intellectuele vader, zoals in brede kring wordt toegegeven dat de theologische Satan van de Zondeval de 'Uit het Denken geboren Zoon' van de blinde dichter is.

Zo kan hij dan een Heiland worden van de onderdrukten, een kampioen voor de zwakken en de armen, geplet door de mindere duivels (mensen), de duivels van hebzucht, zelfzucht en schijnheiligheid. Michelet noemt hem de 'Grote Ontertfde' en drukt hem aan zijn hart. De Satan van het poëtische idee is in werkelijkheid slechts het samengaan van alle ontevreden en nobele intellectuelen van de eeuw.

Maar Victor Hugo was de eerste die intuïtief de occulte waarheid begreep. In zijn gedicht van Satan is die naam een waarlijk grandioze Entiteit, met genoeg menselijks in zich om binnen het gemiddelde intellect te begrijpen. Om de Satans van Milton en Byron te realiseren is het als trachten een handvol ochtendnevel te vatten; er zit niets menselijks in hen.

Milton's Satan voert oorlog met engelen, die een soort vliegende marionetten zijn, zonder spontaniteit, op het toneel van ZIJN en HANDELEN getrokken door de onzichtbare touwtjes van theologische predestinatie; Hugo's lucifer strijdt een vreselijke strijd met zijn eigen verschrikkelijke hartstochten en wordt wederom een Aartsengel van Licht, na de vreselijkste kwellingen die ooit door stervelingen bedacht zijn en door menselijke pen beschreven.

Alle andere Satanische idealen verbleken voor zijn pracht. De Mefisto van Goethe is een ware duivel van de theologie; de Ahriman van Manfred van Byron, een bovennatuurlijk karakter waar Manfred maar weinig lijkt op het menselijk element, ook al was het genie van hun schepper nog zo groot.

Manfred, een dramatisch gedicht is een kastendrama geschreven in 1816-1817 door Lord Byron. Het bevat bovennatuurlijke elementen, in overeenstemming met de populariteit van het spookverhaal in die tijd in

Engeland. Het is een typisch voorbeeld van een gotische fictie.

Al deze beelden verbleken voor Hugo's Satan, die zowel sterk bemint als haat. Manfred en Kaïn zijn de vleesgeworden protesten van gedane onrecht en individuele klachten tegen de Wereld en de Maatschappij, de reusachtige demonen en woeste monsters van collectieve onrechtvaardigheid. Manfred is het type van een ontembare wil, trots, niet bereid te wijken voor welke invloed dan ook, aards of goddelijk, omdat hij zijn volle absolute vrijheid van handelen op prijs stelt boven enig persoonlijk gevoel of sociale overweging, hoger dan de natuur en alles wat zij omvat.

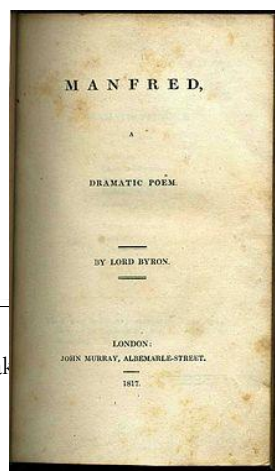
Maar bij Manfred net als bij Kaïn staat het Zelf, het 'IK', altijd op de eerste plaats; en er is geen vonkje van de alles verlossende liefde binnenin hem, evenmin van angst. Manfred zal zich zelfs niet onderwerpen aan de universele Geest van het Kwaad; alleen, oog in oog met de duistere tegenstander van Ahura Mazda (de oppergod in het Zoroastrisme, de pre-islamitische religie van Iran).

Bij universeel licht, Ahriman en zijn 77 talloze horden van Duisternis, blijft hij stevig in zijn schoenen staan. Deze typen wekken intense verwondering in ons, verbijstering door hun alles tartende durf, maar wekken geen menselijk gevoel op: zij belichamen de bovennatuurlijke idealen.

Byron heeft er nooit aan gedacht zijn Aartsengel te verlevendigen met die onsterfelijke vonk van liefde die de essentie vormt, ja zelfs het vormen van de 'Eerstgeborene' uit de homogene essentie van eeuwige Harmonie en Licht, en het element is van vergevende verzoening, zelfs in zijn (volgens onze filosofie) laatste aardse nakroost, de Mensheid.

Onenigheid is de bijkomende differentiatie en daar de Satan een evolutie is, moet hij in die zin een tegenstander zijn, een contrast, omdat hij een type van chaotische materie is.

De liefdevolle kern kan niet gedooft worden maar alleen wijzigen. Zonder deze reddende verlossende kracht,

belichaamd in Satan, lijkt hij op een onzinnige mislukking van almachtige en alwetende imbeciliteit die de tegenstanders van het theologisch christendom smalend en heel terecht van hem maken: daarmee wordt hij een denkbare Entiteit, de Asura's (elementalen; halfgoden) van de Puranische mythen, de eerste ademtochten van Brahma, die, nadat zij met de Goden gevochten hadden en hen verslagen hadden, uiteindelijk zelf verslagen worden en dan naar de aarde geworpen worden, waar zij incarneren in de Mensheid. Aldus wordt de Satanische Mensheid begrijpelijk.

Nadat hij zijn cyclus van obstakels rondgegaan is kan hij misschien, met zijn verzamelde ervaringen, na alle heftige pijnen van de Mensheid, weer tevoorschijn komen in het licht, zoals de Oosterse filosofie ons leert. Als Hugo langer geleefd had om zijn gedicht te voltooien, zou hij, mogelijk met een krachtiger inzicht, zijn Satanisch concept vermengd hebben met dat van de Arische rassen, die alle mindere krachten, goed of slecht, geboren laat worden aan het begin en sterven aan het einde van elk 'Goddelijk Tijdperk'.

Daar de menselijke natuur steeds dezelfde is, en sociologische, spirituele en intellectuele evolutie een kwestie is van stap voor stap, is het heel wel mogelijk dat de volgende dichter, in plaats van de ene helft van het Satanisch ideaal te pakken te krijgen zoals Hugo gedaan heeft, hierin helemaal slaagt.

Aldus geeft hij stem, voor zijn generatie, aan het eeuwige idee van Kosmisch evenwicht dat zo nobel geaccentueerd wordt in de Arische mythologie. De eerste helft van dat idee benadert voldoende het menselijk ideaal om de morele martelingen van Hugo's Satan volkomen begrijpelijk te maken voor de Oosterse theosoof.

Wat is de voornaamste kwelling van deze grote Kosmische Anarchist? Is het de morele pijn die veroorzaakt wordt door zo'n dualiteit van karakter, het losscheuren van de Geest van Kwaad en tegenstand van het onsterfelijke element van oerliefde in de Aartsengel. Die vonk van goddelijke liefde voor licht en harmonie, dat geen

enkele HAAT volkomen kan verstikken, bezorgt hem een veel ondraaglijker kwelling dan zijn Val en verbanning vanwege protest en rebellie.

Deze heldere, hemelse vonk, die schijnt vanuit Satan in de zwarte duisternis van zijn koninkrijk van morele kracht, maakt hem zichtbaar voor de intuïtieve lezer. Het zorgde ervoor dat Victor Hugo hem zag snikken in bovenmenselijke wanhoop waarbij elke reuzensnik de aarde deed schudden van pool tot pool; eerst snikkend van teleurgestelde woede dat hij de liefde voor goddelijke Goedheid niet uit zijn karakter kan bannen; dan veranderend in een wanhopig gejammer vanwege het afgesneden zijn van die goddelijke liefde waar hij zo naar verlangt.

Dit alles is intens menselijk. Deze kloof van wanhoop is Satans verlossing. In zijn Val valt er een veer uit zijn witte en eens smetteloze vleugel, die verlicht wordt door een straal van de goddelijke uitstraling en onmiddellijk getransformeerd wordt tot een helder Wezen, de Engel van de Vrijheid.

Aldus is zij Satans dochter, het kind van zowel god als de gevallen Aartsengel, het nakroost van Goed en Kwaad, van Licht en Duisternis, en god erkent dit gemeenschappelijke en 'sublieme vaderschap' dat hen verenigt.

Het is Satans dochter die hem redt. Als hij op het toppunt van wanhoop verkeert, omdat hij zich gehaat voelt door LICHT, hoort Satan de goddelijke woorden: 'Nee; ik haat u niet.' De Stem sprak: 'Een engel staat tussen ons, en haar daden zijn krediet voor u. De mens, door u gebonden, is door haar nu bevrijd.'

*O Satan, tu peux dire à présent: je vivrai! Viens;
l'Ange Liberté, c'est ta fille et la mienne; Cette
paternité sublime nous unit!*

Het hele idee is een opbloeien van metafysische idealiteit. Deze witte lotus van denken ontspringt nu, net als in vroeger eeuwen, uit de verrotte wereld van de stof, terwijl zij PROTEST en VRIJHEID voortbrengt. Zij ontspringt precies in ons midden en precies voor onze ogen uit het

moeras van de moderne beschaving, het vruchtbare bed van contrasterende deugden.

In deze vuile aarde ontkiemden de zaden die zich uiteindelijk ontwikkelden tot aller-ontkennende protesteerders, atheïsten, nihilisten en anarchisten, mensen van de terreur. Hoe slecht, gewelddadig, crimineel sommigen van hen ook mogen zijn, toch kan geen van hen voor een kopie doorgaan van Satan; maar als men dit diepbedroefde, hopeloze, verbitterde deel van de mensheid in zijn collectiviteit ziet, is het net Satan zelf; want hij is de ideale synthese van alle botsende krachten en iedere afzonderlijke menselijke ondeugd of hartstocht is slechts een atoom van zijn totaliteit.

Precies in de diepten van het hart van deze MENSELIJKE Satanische totaliteit brandt de goddelijke vonk, niettegenstaande alle ontkenningen hiervan. Zij heeft Liefde voor de MENSHEID, een brandend verlangen naar een universeel bestuur van Rechtvaardigheid, vandaar een latent verlangen naar licht, harmonie en goedheid. Waar vinden wij zo'n goddelijke vonk onder trotse en rijke mensen?

In de respectabele maatschappij en het correcte, orthodoxe, zogenaamde religieuze deel van het publiek treft men slechts een overheersend gevoel van zelfzucht aan en een begeerte naar rijkdommen ten koste van de zwakkeren en de armen.

Daaruit vloeit eveneens de onverschilligheid ten opzichte van onrechtvaardigheid en kwaad. Voordat Satan, het vleesgeworden PROTEST, berouw krijgt en zich opnieuw aan de zijde schaart van zijn medemensen in de algemene

Broederschap, moet alle reden voor protest verdwenen zijn van de aardbodem.

En dat kan alleen gebeuren wanneer HEBZUCHT, VOORoordeel en VOORINGENOMENHEID verdwenen zullen zijn voor de elementen van Altruïsme en Rechtvaardigheid tegenover allen.

Vrijheid is nu slechts een ijdel woord in heel de beschaafde wereld; vrijheid is slechts een listig synoniem voor onderdrukking van de mensen uit naam van de mensen, en ze bestaat voor kasten, nooit voor eenheden.

Om het bestuur van Vrijheid teweeg te brengen zoals Hugo's Satan die voor zich zag, moet de 'Engel-Vrijheid' tegelijkertijd geboren worden en door gemeenschappelijke liefde en instemming van de 'hogere', rijke kaste, en de 'lagere' klassen, de armen; met andere woorden, om het nakroost te worden van 'god' en 'satan', waarbij zij de twee in overeenstemming met elkaar brengt.

Maar dit is voorlopig een Utopie. Zij kan niet plaatsvinden voordat de kasten van de moderne Levieten en hun theologie, de Dode Zeevruchten van Spiritualiteit, verdwenen zullen zijn; en de priesters van de Toekomst voor de hele wereld dit verklaard hebben in de woorden van hun 'God'.

Uit: Adyar Pamflet – Lucifer deel V. 1889.

Theosofia april 2002

Vertaling: A.M.I.
